

Țara Noastră

DIRECTOR: OCTAVIAN GOGA

ANUL IX. No. 50
9 DECEMVRIE 1928

În acest număr: *Feriți armata de comunism de General G. C. Vălleanu; Libertatea alegerilor de I. Agârbiceanu; Două manifeste de General Averescu și Octavian Goga; Incurajarea agriculturii de Vasile Secară; Cronica politică: Cartelurile electorale ale partidului național-tărănist, Regimul legalității în acțiune de D. I. Cucu; Gazeta rimată: Național și țărănist de Izu Montaureanu; Insemnări: Scade leul, Nula trădătoare, Profeți și apostoli, Frumoasă tovarășie!, Fiul Regentului, etc., etc.*

C L U J

REDAȚIA: STR. N. IORGA No. 2. ADMINISTRAȚIA: STR. MEMORANDULUI No. 22.

UN EXEMPLAR 10 Lei

© BCUCluj

Țara Noastră

Feriți armata de comunism

O săptămână abia a trecut de la ridicarea stărei de asediu și a cenzurei, și efectele acestei măsuri pripite, s'au și văzut. Manifeste proslăvind pe un dezertor din fața inamicului care nu s'a sfiit de a ridica armele împotriva țării sale, sângerândă și sugrumată de ocupația vrășmașă ; după întrunirea comunistă de la „Dacia“, armata huiduită, iar procurorul general lovit pe străzile Capitalei, în strigătele de „Trăiască Bolșevismul“, ale unei adunături a drojdiilor cele mai periculoase ale mahalalelor Bucureștilor.

Iată spectacolul ce ne-a fost dat să vedem în capitala României Mari, după o săptămână de oblăduire a noului guvern !

Să vedem care a fost motivul ce a făcut pe guvern să ia această măsură și să examinăm dacă urmările, nu prezintă un pericol și mai mare.

Inființarea stărei de asediu și a cenzurei printr'o lege specială, spune guvernul, a fost o necesitate izvorâtă din situațiunea internă și externă, creată de urmările războiului. Menținerea mai departe a acestei stări excepționale, nu ar mai avea nici un cuvânt, mai ales că în ultimii timpi, ea nu a servit guvernelor trecute de cât ca o armă politică, îndreptată împotriva partidelor adverse, prin sugrumarea libertății presei.

Dacă asemenea abuzuri s'au produs, nimeni nu le poate aproba. De altfel, nu ele au împiedecat chemarea la guvern a partidului național-tărănesc, care astăzi, se știe, nu mai e un secret pentru nimeni, că se datorește intimidării, ba chiar a îngrozirii, factorilor constituționali și a d-lui I. G. Duca. Nici cenzura,

nici starea de asediu nu au putut să împiedice partidul național-tărănesc, să acționeze în acest sens.

Dacă am trăi în vremuri normale, fără pericol din nici o parte pentru siguranța statului, menținerea unui asemenea regim excepțional, ar fi o crimă. Dar putem oare spune, că chiar acum, după zece ani de la încheierea ostilităților războiului mondial, lumea a reintrat în viața normală? Cine o poate spune mai ales pentru noi, cu hotărâre lipite de ale Rusiei sovietice, care se consideră în stare de război cu noi, numai și numai pentru că vede că suntem o stavilă împotriva propagandei comuniste? De sigur că nu, mai ales când vedem țări ca Franța, Anglia și chiar America, mult mai îndepărtate ca noi de Rusia, considerând această propagandă ca un pericol național și apărându-se în contra lui, prin măsuri excepționale.

Oare crede actualul guvern, că prin venirea sa la putere, acest pericol a dispărut? De sigur că nu. Cele petrecute deunăzi pe străzile Capitalei, o probează. Nici unul din membri guvernului nu o crede; atunci îi întreb: preferă ei ca țara să fie dusă la pieire, numai ca principiul libertății de gândire să fie scăpat?

Nu trebuie să pierdem din vedere, că din toate organele țării, armata este cea mai amenințată. Intotdeauna și peste tot, în spre ea au fost îndreptate primele încercări de propagandă comunistă. Ea a fost întotdeauna primul țel al acestei propagande, și e ușor de înțeles pentru care motiv.

În afară că prin contaminarea ei de idei comuniste, s'ar sdruncina din temelii chiar existența unui stat, dar armata, prin natura ei constitutivă, cu oameni adunați în masă, din toate unghiurile țării; cu unitățile ei constituite în corpuri și așezate în localitățile principale din țară, prezintă cel mai ușor mijloc de propagandă, mai ales dacă e lăsată liberă. În afară de aceasta, ea e și cel mai bun mijloc de răspândire în țară și în populație a acestor idei, prin trimțterea la vatră, în fiecare an, a contingentului ce și-a terminat serviciul militar. Nici o organizație, nici o instituțiune nu se pretează mai bine ca armata la crearea celulelor sovietice, după sistemul bine cunoscut, și odată ele create, nici un mijloc mai bun pentru întinderea rețelei în populație, cu contingentul care se liberează. Iată unde e pericolul, și dacă sub pretextul libertății de gândire, se va lăsa liberă această propagandă, sau se vor lipsi autorităților militare de mijloacele necesare spre a o combate, de sigur că și armata noastră va fi contaminată.

Ori cât ne-am bizui pe cumintenia țaranului și patriotismul soldatului român, nu trebuie să se piardă din vedere, că după cum nu e pădure fără uscături, tot așa nu e aglomerare de oameni, fără minți agitate și elemente periculoase; de asemenea nu trebuie să se uite, că nu o dată s'au văzut masele cele mai

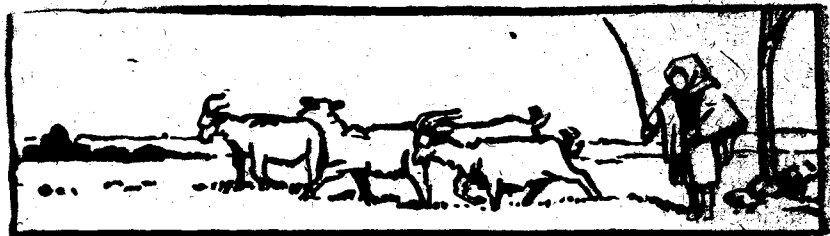
cuminți, luându-se după agitatori, chiar puțini la număr, și comițând cele mai mari greșeli. Exemplul îl avem chiar alături de noi, în Rusia.

De aceea, datoria oricărui bun român este de a lupta împotriva acestui pericol, care amenință distrugerea României Mari, înfaptuită cu atâta sânge vărsat. Trebuie în acest scop să luptăm, făcând orice sacrificii, chiar cel al libertății fără frâu a scrisului.

Înainte de toate, deci, ferți armata de propaganda comunistă!

GENERAL G. C. VALLEANU

Libertatea alegerilor

Săptămăna viitoare alegerile generale vor da mari majorități guvernului, ducând în Parlament și minoritățile etnice și religioase cari au cartel electoral cu guvernul. Nu vom fi proroci mincinoși afirmând că, de-o pildă, candidații social-democrați se vor alege cu voturile național-tărănești, cu voturi românești, pe când alegătorii social-democrați minoritari vor vota fie blocul muncitoresc, cu comunistii, fie cu partidul maghiar.

Majorități puternice au câștigat și guvernele anterioare. Legea electorală în vigoare e anume ticluită în acest scop. Dar azi, se spune pretutindenea, alegerile vor fi cu totul libere, nu ca până acum.

Opinia publică a maselor mari fiind cu actualul guvern, nu e nevoie să fie strâns nici un șurub pentru a câștiga mari majorități parlamentare.

Totuși cine crede că alegerile de acum vor fi într'adevăr libere, se înșală profund. Nu mai terorizează jandarmul, dar teroarea există. Ea e susținută și exercitată de oamenii cei mai descreerați din fie care sat, cari nu numai că zădărnicesc ori ce întrunire a opoziției, ci iau la bătae pe consăteanul care ar cu-teza să fie de altă părere. Din pricina lor, a celor ce au crezut orbește în promisiunile demagogice, ori ce libertate de cuvânt pentru opoziție e o iluzie.

Ni se spune : Acesta e idealul ori căruj partid politic : alegătorii să ajungă așa de convinși de dreptatea ta încât să nu tolereze alte păreri, să nu voiască nici să le asculte, ci să iea la ciumăgeală pe reprezentanții partidelor adverse. Numai în felul acesta se poate spune că un partid e tare când se disciplinează și disciplinează singur, când singur susține controlul, dispensând conducerea centrală de ori ce amestec direct.

În interesul adevărului suntem nevoiți să facem următoarea constatare : Poporul român din Ardeal a cunoscut și a

purtat lupte politice, a făcut alegeri parlamentare și înainte de unire. Știm cu toții cari am participat la ele că țărănimea ardelană a avut totdeauna o *ținută cuviincioasă*, a ascultat fără întreruperi și fără batjocuri și pe candidații partidelor maghiare. Demnitatea lor de români, convingerea lor, le spunea ce trebuie să facă la vot, *dar cuviința lor de om* nu-i lăsa să se dejosască, știind din instinct să se poarte cumsecade cu toată lumea.

Și nimeni nu va putea spune că atunci partidul național, totalitatea națiunii române din Ardeal, ar fi fost mai puțin... disciplinat ca acum.

În anii cei dintâi după unire mândria noastră ardelenească era că, cu prilejul alegerilor generale și parțiale, țaranul român asculta cuviincios pe oratorii tuturor partidelor, că nu se întâmplau întreruperi, bătăi și scandal, ca în multe părți din vechiul Regat.

Câți-va ani după unire noi n'am cunoscut nici pe tulburătorul profesional al întrunirilor, nici pe bătăușul electoral, decât importat de peste munți de cutare candidat dornic de izbândă cu ori ce pret.

Alegătorii noștri și-au păstrat cuviința ca pe un titlu de mândrie și cuminenie a lor, până când... până când înainte cu 4—5 ani, ni se pare la o întrunire pur ardelenească pe când vorbea un orator, câți-va bețivani i-au pus pe masă un câne care urla îngrozit. Cuviința și-au păstrat-o țaranii până când *au fost instruiți de intelectuali* cum să zădărnicească o adunare.

S'au găsit în toate satele coade de oameni cari să prindă cu entuziasm îndemnul.

Dar nici azi, după 5—6 ani de practică, învăț și îndemn, nu ni s'a dat să vedem între cei cari fac gălăgie la întrunirile opoziției decât pe codașii satelor.

Țaranii frunțași nu numai că nu se amestecă în astfel de terorizări, ci, *între patru ochi*, îi condamnă.

Iată constatarea ce avem de făcut: din partea majorității țărănești din Ardeal, și în alegerile de acum s'ar fi putut face în libertate propagandă din partea partidelor de opoziție.

Deși marea majoritate chiar a țărănimei ce-și păstrează demnitatea, e cu simpatii pronunțate azi pentru un partid care încă n'a guvernât, ea ar asculta cu cuviință ori ce vorbire de program, și ar vota, se 'ntelege, unde în momentul actual o trage inima.

Dar, în fiecare sat, cei cumiști au ajuns sub teroarea zvăpăiaților, a zăpăciților, cari sunt pretutindenea cei din urmă din sat.

Și fiindcă aceștia au alergat și la întruniri, și la primiri, și la sfințiri de steaguri, — ei sunt partidul, ei duc hangul în fiecare sat, și nimeni nu cutează dintre ceilalți țărani să-i pună la punct.

— Să te prinzi cu nebunul ?

Nota demagogică și sectară a partidului național-țărănesc a creiat o ceată de sectari în fiecare sat, din elementele cele mai dubioase, care terorizează întreaga comună.

Să fim bine înțeleși : nu vrem să spunem că fără acești sectari ai satelor țărănimea n'ar da azi mari majorități guvernului. Motivele sunt limpezi, logice pentru psihologia maselor și am stăruit și noi altă dată asupra lor.

Ceea ce voim să fixăm e următorul adevăr. Fără aceste cete de bătăuși guvernul s'ar fi putut mândri că face într'adevăr alegeri libere. Și fără ei, țărănimea l-ar fi votat. Dar, fără ei, nu ne-ar fi fost dat să vedem terorismul bolșevizat, care a degradat toată demnitatea țărănimii ardelenne, tradițională, ei bună cuviință pentru ori ce străin-care-i vine ca oaspe în sat, și cere să fie ascultat.

Nu putem întreba pentru ce s'a permis această degradare a țaranului român. Ea nu putea fi împiedecată azi, după ce în ultimii ani i s'a dat această educație : „Nu-i suferiți să vă calce în sate ! Alungați-i când își deschid gura ! Ei sunt cei ce v'au mințit de zece ani. Ei vă mănâncă norocul vost și al României Mari, etc. !“

Lozinci cari acum își dau rezultatul.

Azi, pentru partidele din opoziție.

Mâine, pentru partidul dela guvern.

Și mai ales acesta e motivul pentru care am stăruit asupra teroarei bătăușilor, care a făcut iluzorie libertatea alegerilor de azi.

Să nu se creadă că acești gălăgioși sectari, cari au scuturat de pe ei tradiționala cuviință a țaranului român, cari te batjocoresc și te scupă în față, azi, — *nu vor face același lucru și cu cei ce sunt-acum la putere* când demagogicele promisiuni nu vor fi împlinite. Și nu vor fi pentrucă *nu pot fi !*

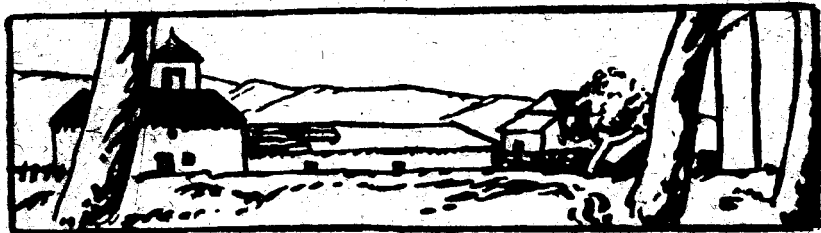
Să nu se creadă că aceste elemente *vor mai putea fi aduse în alvia veche a bunului simț românesc.*

Nu ! Desiluzionate, ele vor alunca mereu tot mai spre stânga, *vor fi capturate de partide și mai extremiste*, și vor teroriza atunci satele pentru „blocul muncitoresc“ de-o pildă, cum le terorizează azi pentru partidul dela guvern.

Și, atunci, ce ne vom face cu noua „popularitate“ ? Vom privi năuci la consolidarea comunismului, ori vom desființa votul obștesc ? Iată unde duce educația sectară de partid !

Iată la ce ar trebui să mediteze în mod serios guvernul de îndată ce va vedea că desiluzia maselor, după alegeri, duce apa la moara extremiștilor de stânga.

I. AGĂRBICEANU

Două manifeste

Pe lângă manifestul partidului poporului și al partidului național, cari merg întovărășite în alegerile dela 12 și 15 Decembrie 1928, d. general Averescu a mai adresat următorul apel către alegătorii cari, prin votul lor i-au arătat încredere în 1926.

Iată textul acestui apel:

În Maiu 1926 ați fost chemați la urne, pentru ca prin votul vostru să arătați, dacă alegerea făcută de Regele Ferdinand, încredințându-mi atunci cârma țării, era sau nu în potrivire cu voința voastră.

Fără a vă face făgădueli ispititoare, fără a vă ademeni prin alte mijloace, fără a vă silui, din libera voastră pornire, și îndemnați numai de amintirea celor ce am făcut pentru țară și pentru voi în trecut, mi-ați dat încredere într'o măsură la care nici ea însu-mi nu mă așteptam.

Ce am făcut cu această încredere?

Cea d'întâi grijă a fost aceea, de a înlesni exportul produselor țării, pentru a îmbunătăți starea economică. Am sporit numai de cât numărul trenurilor de marfă, am redus aproape la nimic taxele de export pentru cereale — producând o ușurare de 2000 de lei la hectar, — asemenea și pentru exportul vitelor. Am scăzut, pentru cei fără stare, plata pe căile ferate, introducând vagoane de clasa IV, am încheiat în grabă un împrumut în străinătate și am pus rânduială în plățile noastre peste hotare.

Rezultatele acestei politici cumpănite s'au văzut numai de cât, căci deși nu am stat la cârmă de cât *un an și două luni*, pe deoparte am ridicat valoarea leului de la 1.60, cât am găsit-o, la 3.40 adică mai mult de cât îndoit, iar pe de alta, eram gata să iscălim un împrumut mare, în condițiuni cu totul altele de

cât acelea în care se va face împrumutul de actualul guvern, care calcă pe urmele guvernului liberal, de și s'a făcut că-l combate.

Roadele guvernării noastre nu s'au putut arăta pe deplin, căci dușmanii noștri liberalii și național-tărăniștii speriați că mergem așa de sigur pe calea cea sănătoasă, și-au dat mâna ca frați de cruce și ne-au răsturnat de la cârmă, amărând ultimele clipe ale Suveranului, care ne era atât de bine voitor : mie în deosebi.

Parlamentul pe cari l'ați ales voi în 1926 pentru patru ani a fost nesocotit și înlocuit cu Parlamentul liberal, eșit din alegerile din anul trecut. Știți cât de nelegiuite au fost acele alegeri. O adevărată urgie s'a deslănțuit în contra partidului poporului și am fost împrăștiați cu cele mai nerușinate bârfeli. Cele ce vi s'au făgăduit nu s'au împlinit.

Răsplata a venit foarte repede, căci noul Parlament alcătuit cu minciuni, fraude și siluiri nu a trăit de cât un an iar guvernul liberal după ce a încurcat lucrurile și înlăuntrul țării și peste hotare a fost nevoit să lase puterea, după o cârmuire stearpă și dăunătoare de un an și patru luni.

Sunteți chemați acum iarăși la urne pentru a vă spune voința.

Guvernul actual s'a legat, că de astă dată alegerile vor fi libere.

Veți putea merge prin urmare la vot călăuziți numai de cugetul vostru. Nu luați în seamă amenințările oamenilor fără căpătâi, și plătiți numai ca să înfricoșeze pe cei slab de înger, astupați-vă urechile la șoaptele ispititoare, și judecați pe fiecare după faptele sale. Nu vi s'a făgăduit anul trecut scăderea dărilor. Ce s'a scăzut ? Nimic ; numai înșelătorie electorală — Judecați deci după fapte nu după vorbe.

Știți cări au fost faptele liberalilor ; știți cum v'au dus pe voi sau pe fiii voștri la războiu, știți suferințele ce ați îndurat și boalele ce v'au bântuit, din cauza nepriceperii lor.

Știți că din cauza lipsei lor de prevedere leul nostru a scăzut dela 100 de bani la un ban și jumătate și numai cu mare greutate am putut să-l mai săltăm noi anul trecut la îndoit. Dar mai trebuie să știți că toate suferințele voastre se trag din această nenorocită scădere a leului, opera liberalilor. Cunoașteți deci pe liberali destul de bine.

De altă parte, național-tărăniștii, cari au venit acum la putere și cari ani de-a rândul au răscolit poftetele cele mai necugetate cu făgădueli fără nici un frâu, au cerut să fie puși la încercare pentru că să arate și ei ce pot.

Dar ei au mai fost puși la încercare de două ori și au arătat că sunt nepricepuți la treabă. De astă dată vor mai arăta și că nu știu să-și ție cuvântul.

Ō parte din ei, cei din Ardeal, au guvernat un an de zile (1919) numai Ardealul și prin nepriceperea lor ajunsese Ardealul în așa hal în cât a fost un strigăt general de ușurare, când a încetat acea guvernare.

Apoi, primul guvern al României Mari a fost format de național-tărăniști și au încurcat lucrurile așa de groaznic, în cât numai după patru luni de guvernare au trebuit să plece. Nu sunt deci cum se pretind oameni noi, sunt prea cunoscuți și *nu va trece mult și toți acei cari au pus credința în făgăduelile lor se vor convinge că nu este mai mare greșeala decât aceea de a te lua după făgădueli.*

Astfel stând lucrurile, nu cer de la acei care ne-au arătat încredere în 1926 de cât să judece și pe alții după faptele lor și pe mine după faptele mele, fie ca militar fie ca om politic.

Fac apel în acest sens, în vechiul Regat, la acei cari au luptat sub ordinele mele, cu cari am împărțit și binele și răul în războiu, pe cari i-am dus la izbândă și pentru cari am intrat în politică spre a se înfăptui ceia ce le-a făgăduit Regele pe frontul armatei mele.

Fac apel și la alegătorii din provinciile alipite, pentru desrobirea cărora am luptat ca militar iar ca om politic am făcut improprietărea.

Străduința mea a fost statornic propășirea țarei și aceeaș țintă va fi și în viitor.

Merg în alegeri alături cu marele învățat Nicolae Iorga, un alt luptător neadormit pentru înfrățirea tuturor românilor și pentru tămăduire rănilor pe care le a lăsat războiul. Programul meu pentru viitor este programul meu din trecut, pe care am început în două rânduri să-l aplic, dar am fost împiedicat de pizmași.

Ceeace am apucat să înfăptuiesc a rămas însă în picioare.

Votați în frica lui Dumnezeu. În ghereta de votare ascultați numai de dreaptă voastră judecată.

GENERAL AVERESCU

* * *

Cetățenii, cărora li se adresează aceste cuvinte, vor prețui temeinicia adevărului lor și vor chibzui asupra sincerității, cari le caracterizează. La rândul său, d. Octavian Goga a adresat următoarea chemare către țărani români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș :

Cu o viață care s'a risipit neconținut pentru durerile altora mi-am răscumpărat dreptul de-a vă vorbi de marile interese naționale și de-a vă arăta credințele mele în fața zilei de mâine.

Guvernul liberal a căzut înfrânt de povara propriilor sale slăbiciuni și Țara se găsește astăzi la o răspântie nouă.

Nimeni în afară de puținii miluiți ai stăpânirii de ieri, nu va plânge pe urmele celor care s'au dus. Partidul liberal n'a înțeles Ardealul cu toate nevoile lui. El s'a mișcat aici pe un tărâm neeunoscut și a avut nenorocul să creadă că aproape jumătate din țara românească poate fi îniăturată de la carna-statului. Povățuiți de-o trufie deșartă, liberalii au trimis proconsuli în Ardeal, a căror minte nepricepută n'a putut nici să pătrundă nici să împlinească așteptările poporului copleșit de toate lipsurile. În acest chip autoritatea de stat fără priveghere s'a compromis, mulțimea noastră a căzut pradă tuturor rătăcirilor, iar exploatarea străini ne-au încălcat din toate colțurile, dornici ca totdeauna să se împartă pe cămașa noastră.

Subt o guvernare slăbănoagă fără rod și fără pricepere, oameni grăbiți să ia frânele puterii de care nu s'au învrednicit în trecut, au căutat să răscolească sufletul Ardealului. Un an și mai bine vorbăria fără astâmpăr și-a asvârlit făgăduielile la tot pasul. Vi s'a făgăduit scăderea sau ștergerea dărilor ! Vi s'a spus că veți avea intrare în pădurile statului ! V'au ademenit că vor urca prețul vitelor și că toți funcționarii veniți din vechiul Regat vor fi scoși din slujbe și trimiși înapoi la urma lor. Țărani din tot cuprinsul Ardealului, nu vă spun cuvinte mincinoase, cercetați-vă cugetul și aduceți-vă aminte că acesta este adevărul. Un val de dreptate și-a făcut loc astfel în inimile năpăstuite și mulți dintre voi au dat crezare potopului de vorbe aruncate în vânt spre tulburarea voastră.

Astăzi domnul Iuliu Maniu cu oamenii săi au ajuns la cârmă împinși de strigătul vostru.

Nu voi rosti aici nici un glas de osândă asupra lor. Pentru fiecare din noi este destul loc în țară, ca să ne întrecem unii pe alții, făcând binele pe seama celor mulți. Ca un om smuls din vaietul de veacuri al Ardealului și ca fost sfetnic al Tronului, nu vă pot cere nici răzvrătire spre bucuria dușmanului, nici neascultare de cei sus puși spre destrămarea vieții noastre de stat. Vă cer însă să ne judecați pe toți la lumina faptelor noastre de ieri și să dați la o parte făgăduințele fără rost care rămân bătaie de joc pe biata spinare a proștilor.

Partidul poporului, care a guvernat țara în două rânduri, poate sta cu fruntea ridicată în fața voastră.

Generalul Averescu, conducătorul lui, în timp de război și-a făcut datoria stând în capul armatei care v'a liberat de jugul unguresc, iar în timp de pace a pus ordine în țară și a dat pământ țăranilor. Alături de el, subt părinteasca lui îndrumare, mergem noi cărturarii Ardealului, care în deosebire de liberali, credem că numai împlinind toate cererile locale cu oamenii din partea locului, putem nădăjdui în încrederea voastră. Cu acest program guvernarea din urmă a Generalului Averescu la care au fost părtași șapte miniștri ardeleni a putut uni toate provin-

ciile într'un singur mănunchiu, asigurând pacea spornică a României întregite și dând tuturor păturilor putința să-și caute dreptatea lor.

Astăzi, când guvernul și-a găsit sprijin în socialiști și în vrei stonști, ca să ceară voturile voastre de plugari în haine albe, noi am întins o mână frățească partidului național de supt conducerea d-lui Nicolae Iorga, vechiul apostol al desrobirii voastre.

Spada și condeiul s'au unit astfel, ca să vă fie scut de apărare și chezăsie de dreaptă biruință pentru ziua de mâine.

În nădejdea că pe deasupra strigătelor nesăbuite, sănătoasă judecată românească își va spune cuvântul, așteptăm să vedem din voturile care vor răsări din urnă și dragostea pentru noi și mai ales gândul bun pentru alinarea suferințelor voastre.

OCTAVIAN GOGA,

*membru al Academiei române, fost
ministru de Instrucție, de Culte și
de Interne sub domnia Regelui
Ferdinand.*

Incurajarea agriculturii

— O politică, pe care n'o pot urma nici bancherii, nici demagogii —

Intr'un documentat articol, publicat în numărul trecut al *Tării Noastre*, d. Ion Iacob, fostul raportor al legii agrare pentru Transilvania, a stabilit un bilanț amănunțit al felului cum s'au înlăptuit în această provincie lucrările de împrumut, arătând câteva din greșelile săvârșite în trecut, examinând situația de astăzi și semnalând, încă odată, primejdiile viitorului. D. Ion Iacob, fiind el însuș agricultor, se arată preocupat în primul rând de latura economică a problemei pământului, pe care o rezumă într'o singură formulă : *creșterea producției*.

Ar fi, poate, vremea, să se cerceteze, cu aceeași dreaptă obiectivitate de judecată și cu acelaș belșug de cunoștiințe speciale, atitudinea programatică a diferitelor partide politice dela noi, față de chestiunea agrară, dovedind, cu rezultate tot atât de limpezi, cât rău a pricinuit țării nepăsarea față de plugărit a cârmuitorilor de ieri, și câtă zadarnică turburare, mai e în stare să adauge demagogia guvernului actual. S'ar dovedi, astfel, că între capitalismul bancar, reprezentat de partidul liberal, și negustoria de vorbe, practică de partidul național-țărănesc, interesele agriculturii au avut deopotrivă de suferit.

Cu toate acestea, ni se tot repetă, că suntem o țară de plugari. Unde sunt consecințele acestei indiscutabile realități ?

Lărgirea granițelor României de ieri, a cărei avuție națională se traducea aproape exclusiv în grâne și în petrol, a avut, cu adevărat, ca norocoasă consecință, și o întregire a capacității noastre de producție. Bogăția industrială a ținuturilor de dincoace de munți a simplificat definitiv problema legăturilor

noastre comerciale cu străinătatea, aruncând în circulație, și mai ales făgăduind pentru viitor o mulțime utilă de produse fabricată în țară, pe cari înainte de război România trebuia să le cumpere cu bani grei din țări străine. Astăzi o mare parte din nevoile gospodăriei noastre obștești le putem acoperi cu propriile noastre efortări, punând în valoare industrială toate materiile prime cu care am fost înzestrați de dărnicia naturii. Se înțelege, că până să ajungem acolo, încât să ne garantăm singuri împlinirea tuturor necesităților de existență economică, va mai trece vreme, și, poate, nu vom merge până acolo, încât să refuzăm și colabierarea capitalului de peste hotare, care ar veni să ajute, — evident, nu din pură generozitate, — valorificarea nesecatelor noastre bogății.

Dar, dincolo de aceste proiecte pentru ziua de mâine, și chiar după îndeplinirea lor, agricultura va rămâne și pe mai departe pârghia cea mai sigură, cea mai viguroasă, pentru ridicarea noastră economică.

Grânele românești vor străbate totdeauna mările în căutarea unor dornici cumpărători ai prisosului muncii noastre. România nu va înceta niciodată să fie o țară de plugari. Spre acest adevăr organic al structurii noastre economice, care se potrivește atât de bine cu tradiția trecutului și cu interesele de existență națională ale prezentului, urmează să fie îndrumate toate preocupările guvernelor, cari se perindează la cârma țării.

Nu aducem vre-o învinuire nedreaptă și plină de patimă politică la adresa guvernului trecut și a partidului liberal, când amintim pur și simplu, că acest guvern și acest partid au uitat sau au refuzat să-și facă datoria întreagă față de cea mai numeroasă și cea mai prețioasă pătură producătoare a țării: față de agricultori.

După ce reforma agrară a fost votată, și, prin aceasta s'a rezolvat latura socială a problemei pământului, grija guvernelor, cari s'au preocupat de soarta noastră ar fi trebuit să se concentreze asupra grabnicei ei executări, revenindu-se cât mai curând la o epocă de stabilitate a dreptului proprietății și de activare a producției agricole. Întârzierea în îndeplinirea împrumutării a făcut posibilă, pe de o parte agitația nesăbuită a demagogiei risipitoare de făgăduieli, pe de altă parte pauperizarea agricultorilor lăsați pradă celei mai detestabile nesiguranțe.

Guvernul liberal nu s'a gândit să porceadă la îndeplinirea acestui program. El a înființat un așezământ de credit industrial cu un larg concurs din partea statului; dar nu s'a îndurat să facă același lucru pe seama agricultorilor. A acordat tot felul de avantaje capitalurilor bancare, înlesnind participarea lor la diferite întreprinderi mănoase; dar nu a găsit niciun mijloc pentru a înlesni cât de cât înzestrarea săracilor ateliere de muncă agricolă ale nouilor împrumutăriți. A lăsat frâu liber

speculei cu mărfuri de import, dar nu a pregetat nici o clipă să aplice o politică de comprimare a prețurilor pentru grâul produs în țară.

Ar fi fost necesară, deci, o revizuire a sistemelor întrebuințate de cărmuirile partidului liberal și o altă înțelegere a realității. Fostul guvern prezidat de d. general Averescu luase unele măsuri pentru apărarea intereselor agriculturii. Dar planul său de muncă a fost curmat abia la începutul aplicării lui, printr'o acțiune de răsturnare urgită în culise. Cele dintâi dispoziții arătau drumul de mai târziu. Taxele de export au fost scăzute, pentru a nu pune grânele românești într'o situație desavantajoasă în lupta de concurență mondială; s'au dat în reparație un număr de 7000 vagoane, încercându-se să se înlăture în grabă consecințele unei vinovate lipse de prevedere; se proiectase cu toată seriozitatea înființarea unei mari instituții privilegiate, care se rezolve și laturea financiară a propășirii noastre agricole.

Zădărnice de desfășurarea ulterioară a evenimentelor politice, aceste măsuri n'au putut să dea roadele așteptate. Dificultățile, nu numai că n'au fost înlăturate mai târziu, dar, s'au agravat. Din pricina fluctuațiilor valutare, pe de-o parte, și din pricina concurenței mondiale, pe de alt parte, agricultorul român se vede serios amenințat în desfacerea avantajoasă a recoltei din fiecare an. Cursul îmbunătățit al leului a favorizat de sigur, pe fabricanții și comercianții cari au avut regulat datoriile făcute în streinătate (ceeace, în paranteză fie zis, nu avut împiedicat să mențină același prețuri), dar agricultorii s'au văzut în situația de a-și vinde produsul investițiilor lor bănești în lei mai puțini decât cei investiți anul trecut în muncile agricole, de cele mai multeori împrumutați cu procente scumpe. În acelaș timp, concurența grâului rusesc și a celui american, cari caută deopotrivă să-și asigure debușeuri noi e tot mai amenințătoare, cu atât mai mult, cu cât cele două țări se arată dispuse să facă sacrificii momentane, pe cari nu suntem în stare să le facem și noi. La acestea se mai adaugă cunoscutele slăbiciuni ale transporturilor la noi, pentru remedierea cărora, cu regret, nu cu satisfacție, trebuie să constatăm că nu s'a depus toată silința de care era nevoie. (E destul să spunem, că guvernul prezidat de d. general Averescu a găsit la 1926 mai puține vagoane de marfă decât lăsase la plecarea sa dela cărmă în 1922). În sfârșit, se știe, agricultura are nevoie și ea de credite lesnicioase, cel puțin tot atât cași industria. Finanțierea exportului ar fi trebuit să constituie și ea una din preocupările guvernului liberal, care anunțase, cu mare tămbălău, o teribilă *ofensivă a grâului*, de pe urma căreia, cu concursul neprevăzut al elementelor naturii, ne-am ales cu o recoltă deficitară și cu perspectiva mizeriei pentru primăvara viitoare.

Iată situația, pe care a moștenit-o actualul guvern al partidului național-țărănesc. Dela acesta ar trebui să așteptăm înălțurarea greșelilor din trecut și inaugurarea unei politici de apărare a clasei agricole. Dar, cum am putea să legăm vreo nădejde de cârmuirea acestor oameni, cari au privit problema agrară numai prin prizma succeselor lor electorale, făgăduind lucruri imposibile, stârnind poftă dincolo de hotarele realității și anunțând o revizuire răzbunătoare a tuturor înproprietărilor hotărâte până acum ?

Va să zică, în loc de muncă rodnică, vorbărie deșartă ; în loc de ajutorarea producătorilor, amăgirea zădarnică a celor lipsiți de pământ ; în loc de stabilitate, amenințarea unei noi serii de procese în jurul reformei agrare... Lăsând la o parte orice pasiune politică, să mărturisească oricine, că nu în felul acesta se poate realiza un program agrar. Ceeace n'au vrut să facă bancherii, nu vor reuși să desăvârșească demagogii...

VASILE. SECARĂ

Cronica politică

Cartelurile electorale ale partidului național-tărănist

Partidul național-tărănist intră în alegeri multiplu cartelat. S'ar părea ciudat acest lucru, pentru un partid, care se pretinde de o popularitate zdrobitoare. Totuși „popularul“ partid nu a îndrăznit să înfrunte singur noul examen electoral și a deschis listele sale minorității săsești și șvăbești, exponenților evreilor sioniști din Ardeal și a celor nesioniști din anumita presă sărindăreasca, precum și uzfructuarilor ideilor lui Karl Marx din România. Desigur, că dintre toate aceste variate tovarășii, cartelul electoral încheiat cu minoritatea germană este singurul, care poate avea un sens, fiindcă numai acesta este în linia de conduită, trasă de înaintași, pentru orientarea politică a minorităților spre focarul politicei românești de la București.

Înăugurând această înțeleaptă politică, partidul poporului încheiase înțelegerea cu partidul maghiar, cunoscută sub „Pactul de la Ciucea“. Rezultatul acestei înțelegeri a fost că politica minorității maghiare din Ardeal, multă vreme oscilantă, a început să graviteze spre București și tot timpul cât a durat ea, atmosfera vieții noastre publice a fost scutită de agitații potrivnice și dușmănoase apeluri la intervenția Ligei Națiunilor.

Presupunând că acordul guvernului actual cu minoritățile germane din Ardeal și Banat ar putea să ducă la aceleași bune rezultate, nu putem îndestul să ne explicăm celelalte cartele, cu evreii și cu socialiștii. Ce necesități au silit partidul național-tărănist să-și împartă „popularitatea“ cu aceștia sau ce înalte rațiuni de politică națională? Întrebarea rămâne fără răspuns, oricât am sonda posibilitățile. Recunoscând că partidul național-tărănist are astăzi o considerabilă popularitate, fără a dis-

enta cum și-a realizat-o și cât va ține, necesitatea electorală a cartelurilor se exclude prin însuși acest fapt. Cele câteva mii de voturi ale evreilor sioniști și nesioniști, sau voturile organizațiilor socialiste sunt cu totul fără' importanță față de masa electorală. Mai mult încă, aceste voturi nu echivalează numărul mandatelor repartizate cartelurilor și o bună parte din masa electorală românească a partidului național-țărănist va servi pentru a acoperi lipsa de voturi a masei electorale sioniste sau socialiste. Tot așa de puțin justificată ar fi presupunerea că guvernul a ajuns la aceste înțelegeri dintr'o înaltă rațiune de politică internă. Ambele carteli creează ca valori politice două grupuri, cari până acum, prin propriile lor mijloace n'au reușit să se valorifice. Cartelul cu evreii sioniști e o greșială, egal de gravă pentru ambele părți contractante. Sionismul implică o oarecare pasivitate față de statele naționale, în care trăiesc oarecari evreii cu aspirațiuni spre o Palestină stat național evreiesc. Acceptând deci cartelul electoral cu partidul național-țărănist de la guvern, sioniștii se pare că renunță la idealul lor palestinian, iar guvernul greșește neîncurajând o mișcare de un deosebit interes pentru aspectele societății românești.

Consecințe cu mult mai grave poate naște însă, celalalt cartel, cu socialistii. Mișcarea socialistă decedase în tăcere în ultimii ani. Adepții lui Karl Marx fuseseră în catalepsie, incapabili să renască o nouă mișcare socialistă serioasă. Imprejurările din România, după înfăptuirea marelor reforme, cari au urmat unirii, au creat un mediu cu totul potrivit oricărei reactivări a socialismului. Cartelul de acum dă viață falsă partidului socialist, care, conștient de starea lui, a primit cu bucurie darul generos al celor nouă candidaturi, asigurate de guvern. Convingerea noastră e că fără acest cartel, socialistii n'ar fi intrat în Parlament, căci votul universal și principiile actualei legi electorale au ucis politicește mișcarea socialistă. D. Maniu o reinviază, creiându-și o opoziție socialistă în subordine, care nu poate aduc niciun folos principiilor călăuzitoare în stat, dar care va da aparențe false raporturilor politice noastre interne.

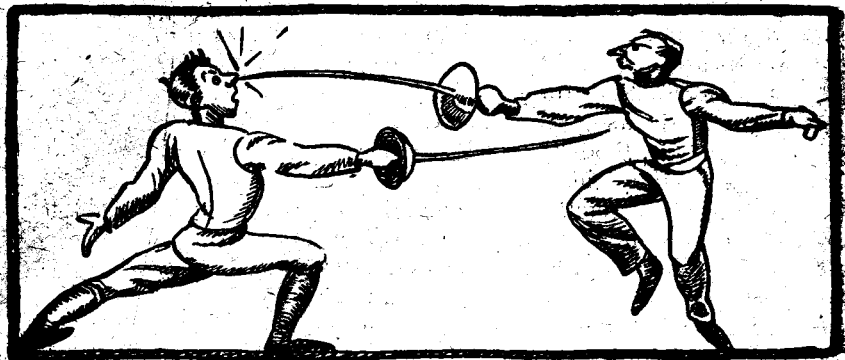
Își dă oare seama partidul național-țărănist de consecințele acestei operațiuni, inutilă și primejdiosă ?

Regimul legalității în acțiune

Privim cu un lesne de explicat interes silințele guvernului „popular și democratic” al d-lui Iuliu Maniu de a se menține în lumina principiilor trâmbițate în opoziție. E o ocupație amuzantă și instructivă, pe care o recomandăm călduros tuturor prietenilor noștri. Iată spre exemplu chestiunea consiliilor comunale. Ani de zile partidul național-țărănist a protestat cu

vehemență contra sistemului dizolvării consiliilor comunale. Amestecul puterii executive în viața orașelor era socotit de partidul democrației și al legalismului ca ultima expresie a ticăloșie oligarhice. Și iată că „democrația“ a ajuns la putere. Ne-am fi așteptat ca niciun fir din urzeala administrativă a țării să nu se deranjeze, fără temeinice dovezi de vinovăție. Ori lucrurile se petrec pe dos, după cea mai autentică rețetă oligarhică. De la un capăt la altul al țării, consiliile comunale se dizolvă vertiginos, unul după altul, par'că li-ar secera o milimă nemiloasă. Regimul legalității și al democrației nu mai are unde își plasa oamenii și dizolvă pe capete. La Oradea o comisie interimară lăsată de liberali până la alegeri, cari trebuiau să se efectueze zilele acestea, a fost înlocuită, fără niciun temei legal, de o comisie interimară nouă, în care figurează toți partizanii necăpătuiți ai d-lui Maniu, cu d. Aurel Lazăr în cap. La Arad consiliul comunal ales de câteva luni, după dizolvarea abuzivă a fostului consiliu, e dizolvat de noua stăpânire, firește cu acelaș nobil scop. Și astfel consiliu după consiliu se dizolvă, iar inspectorii administrativi nu mai prindesc, anchetând pentru dizolvarea altor consilii, spre cea mai deplină justificare a principiilor de democrație și legalitate, cari călăuzesc pașii guvernului actual.

D. I. CUCU

GAZETA RIMATĂ

Național și țărănist

D. Emil D. Fagure dela *Lupta* candidează în Capitală pe lista național-țărănistă.

*Alegerile sunt în toi,
Lucrează bâtele în țară,
Orișice urnă pentru noi
Poate să fie funerară.
Situția, spun drept, că mi
Se pare foarte displăcută,
La urmă, știți, m'aș mulțumi
Cu un procent de doi la sută . . .
Emil fii, însă, genial :
L'au pus al cincilea pe listă !
Condeiful tui e național,
Iar călimara, țărănistă . . .*

*După discuții agitate
Au fost jertfiți mai mulți fruntași,
S'au dus cu buzele umflate,
Au renunțat ca niște lași.
Dar Fagure nu vru să știe
Și se lovì cu pumnii 'n piept :*

— „Nu-mi trageți chiulul tocmai mie,
„Sunt șapte ani de când aștept !
„In clipa-aceasta triumfală
„Am și eu dreptul să exist :
„Bunică-mea e națională,
„Și tata-mare, țărănist

Dar vezi, că nici eu nu sunt prost,
Și știu și eu să dau din gură.
Eu pentruce să nu-mi fac rost,
Ca omul, de-o candidatură ?
M'am dus frumos și m'am rugat
La Cluj de domnul prim-ministru
Să-mi dea un loc de depuțat
Pe undeva, pe lângă Nistru,
Pela Cahul, pela Cahal,
Și iată-că m'au pus pe listă . . .
Acum și eu sunt național !-

(Rașela este țărănistă . . .)

IZU MONTAUREANU
— Expert de comerț și candidat
național-țărănist —

I N S E M N Ă R I

Scade leul. — Acesta e, în toată simplitatea, lui alarmantă, adevărul adevărat. Cu toată biruința voinei populare în România, cu toată certitudinea pe care a primit-o străinătatea, că vor fi alegeri libere, cu toate declarațiile de amor ale actualului guvern la adresa finanței străine, cursul monedei noastre merge în descreștere, provocând o diminuare indiscutabilă a averii naționale. Alta e cearta asupra pricinilor pentru cari am ajuns aici.

Gazetele guvernamentale vorbesc pe șleau despre o manevră vinovată a băncilor liberale, cari, numai din patimă politică, pentru a provoca greutatea actualului guvern și a-l sili să se retragă în fața unui dezastru financiar, fără cea mai mică umbră de patriotism a provocat scăderea leului prin operații de speculă diabolic aranjate peste graniță. Un comunicat în acest înțeles a și apărut în ziarul *Dreptatea*, denunțând ca principal vinovat al deprecierei valutare pe d. Vintilă

Brătianu, șeful guvernului demisionat acum o lună.

La rândul lor, officioasele liberale acuză pe actualii guvernanți, că ei sunt autorii dezastrului financiar, care se anunță. În *Vitiorul* a apărut deunăzi următoarele notă: — „Di I. Maniu a desmințit azi că ar fi făcut vre-o declarație în chestia scăderii leului.

Noi afirmăm din nou precizând că cu câteva zile înainte de a veni la putere dl I. Maniu a făcut o asemenea declarație, așa cum am spus ieri, la un loc unde nu mai poate fi desmințită și unde se va putea judeca acum seriozitatea d-lui președinte al consiliului în declarațiunile pe cari le face, în diferitele ipostaze ale acțiunii d-sale politice.

Dealtfel agenții național-tărănești cutreeră și azi satele făcând propagandă pentru scăderea leului.

Dacă nici acum nu v-ați lămurit de ce scade leul, noi n'avem ce să vă facem: prea sunteți tari de cap... Scade, fiindcă băncile libe-

rale speculează la „baisse“, și mai scade pentrucă agenții național-tărăniști fac propagandă la sate în acest scop.

Să zicem, că îi credem și pe unii și pe alții. Dar, de ce să iasă bietul leu românesc scărmanat și biata țară păcălită din această luptă surdă a patimei politice? Cum? Nu mai e adevărată vorba, că al treilea câștigă de câte ori doi se ceartă? Așa ni se pare. De aceea, dacă vom căuta să deslușim cauzele pentru cari încrederea străinătății în soliditatea monedei noastre s'a clătinat, sau motivele pentru cari speculanții încearcă să-și pună în lucrare rafinata lor ofensivă împotriva monedei noastre, va trebui să străbatem un incurcat labirint de fapte, și să încercăm a prinde pe aventurieri asupra faptului.

Când vom termina această operație, tare ne e teamă, că nu vom lăuda nici pe bancherii lacomi, nici pe demagogii ăresponsabili...

Nula trădătoare. — Multă vreme ne-am întrebat, ce rațiune a determinat partidul național-tărănist să-și aleagă semnul, cu care se prezintă de câțiva ani în alegeri? Ce legătură poate fi între politica acestui partid, care se apropie de o linie în zig-zag, ca acele ce semnalează automobilistilor prezența curbilor și a virajelor pe șosele, cu forma disciplinată și categorică a cercului? Ce simbol închide în sine emblema electorală, așa de răspândită în unele straturi, a partidului național-tărănist?

Toate investigațiile noastre au rămas, din nefericire, infructuoase. Misterul celebrului simbol se ascundea cu încăpăținare curiozității noastre înăscute și poate că ea ar fi continuat multă vreme să rămână nesatisfăcută, dacă o simplă întâmplare nu ne-ar fi dat deplină deslăgere tuturor întrebărilor noastre obsedante. Intrat din plin în belșugul fondurilor electorale pe cari opoziția nu i li-ar fi putut pune niciodată la dispoziție cu atâta generozitate, partidul național-tărănist s'a lansat în vaste cheltuieli de propagandă electora-

lă. Intre altele, au apărut pe străzile Clujului numeroase placate, desemnate și colorate, afișe sugestive, invitații luminoase. E o adevărată risipă pentru un partid, care se pretinde așa de popular, încât se crede la guvern mandatarul incontestabil al unanimității voinței populare. La un colț de piață, d. Iuliu Maniu ridicat deasupra valurilor de alegători, surăde grațios din desenul unui afiș colorat. Ea întretăieri de drumuri, placate albe sugerează alegătorilor datoria de a vota cu guvernul democrației. Pe geamuri de autobuze și cafenele, în locuri dosnice de discretă îndeletnicire personală, pe masa dela restaurant, pe spețeaza fotoliului dela cinema, pe ușa dela biroul ocupațiilor cotidiene, acelaș semn obsedează privirea alegătorului.

Dar ceea ce ne-a scos definitiv din încurcătură, a fost apariția neașteptată a câtorva reclame luminoase, redactate cu nepărtinire democratică în două limbi, românește și ungurește, în felul următor:

„**Cetățeni votați listele partidului național-tărănist, prezidat de d.**

IULIU O MANIU
cu semnul roata“.

Privind acest ingenios și costisitor mijloc de propagandă electorală am înțeles ceea ce multă vreme nu putusem pricepe. Nula aceasta, pusă între cele două părți nomenclatorice, care desemnează personalitatea d-lui Iuliu Maniu, nu ni s'a părut niciodată mai sugestiv așezată la locul ei. Simbolul electoral nu se referă la partidul național-tărănist, ci direct la d. Iuliu Maniu, care el însuși este un simbol. Deci simbolul pentru simbol.

Nula trădătoare ne-a luminat, ceea ce dovedește cât de utile pot fi reclamele luminoase!

Profeși și apostoli. — Sunt în presa noastră câțiva gazetari independenți (candidați la deputăție pe listele guvernamentale), pe care îi

supără nespuse activitatea politică a d-lui Octavian Goga. El nu se împacă, nici cu atitudinea fostului ministru, nici cu ideile scriitorului. Indiferent, dacă au fost născuți discret în fundul unui ghetto, sau în văzul tuturor la marginea cortului, acești îndrumători ai opiniei publice se declară cu emfază apărători ai democrației și amici ai d-lui Iuliu Maniu. În aceste împrejurări, înțelegeți foarte bine, că directorul *Tării Noastre* nu poate să le fie simpatic. (Și după cum știți, nici acesta nu răvnește la o asemenea cinste dubioasă.)

Nicio mirare nu ne-a cuprins, prin urmare, când am citit deunăzi, în *Cuvântul* bietului Titus Enacovici, un articol scris de unul din veseli săi moștenitori, cu scopul, mărturisit dela început, de a scăpa din primejdie pe câțiva tineri scriitori, cari au săvârșit o gravă și neiertată imprudență căutând să se apropie de d. Octavian Goga. Confratele dela *Cuvântul* se întreabă, prefecându-se grozav de neșumerit: „Ce poate spune d. Octavian Goga tinerilor acestora sau ce pot spune tinerii d-lui Octavian Goga?” Evident, clironomul reposatului milionar nu găsește niciun răspuns, fiindcă din capul locului, călăuzit de patimă prostească, alunecă pe panta cleioasă a minciunii interesate.

Mai întâi, autorul articolului pretinde, că d. Octavian Goga a căutat să ia contact cu reprezentanții generației noi, urmând evidente scopuri politice. Directorul *Tării Noastre*, care candidează în actualele alegeri la Mehedinți, la Ialomița, la Romanși și în Bihor, vrea să-și asigure reușita poftind la masă câțiva tineri scriitori din Capitală. Ce plan diabolic, ce combinație machiavelică, ce apucătură ingenioasă! Numai un fost ministru de interne, deprins cu toate șurubăriile electorale, putea să se gândească la așa ceva...

Demascând astfel aceste planuri perfide, șiretul antreprenor al *Cuvântului*, bușdof de carte și extenuat de supraproducție intelectuală, îl zugrăvește pe d. Octavian

Goga, ca pe un om „incapabil de orice muncă sistematică și continuă”, un „profet pensionat, ros de ambiții disproporționate”, care nici măcar nu e, ca Diavolul, o persoană cultă... Scriitorul, care a dat la lumină nouă volume; care a condus ani de-arândul *Luceafărul* dela Sibiu, *Tribuna* dela Arad, *Tara Noastră* dela Cluj; care a strâns în masa sa de lucru câteva sute de studii și articole, publicate în vremea zbuciumului său pentru cauza națională, pregătindu-se să le grupeze în alte câteva volume; scriitorul acesta nu poate să fie decât un iremediabil lenes, „incapabil de orice muncă sistematică și continuă”...

Antipodul său, în Ardeal, a fost, după cum se știe, harnicul și fecundul cărturar Iuliu Maniu, autorul unei conferințe sarbede și al unui număr de patru articole de ocazie, concepute, scrise și tipărite în decurs de treizeci de ani... Evident, către acesta trebuie să se îndrepte noua generație, aci se cade să caute orientarea lor spirituală tinerii scriitori, cari încearcă să iasă la lumină... Pe aceste țărături înflorite ale culturii române au ancorat redactorii *Cuvântului*, cari, în vasta bibliotecă dela Bădăcini, înconjurând pe amfitrion cu admirația lor pur cerebrală, discută cu acesta subtile probleme de gândire, îi cer sfat în ultimă instanță, și să grăbesc să se declare învinși după fiecare controversă. De pe înălțimea olimpică a operilor sale complete (patru tăieturi de gazetă și un manuscris de douăzeci de pagini) d. Iuliu Maniu lămurește și îndrumă, fără niciun soi de interes electoral, fiindcă pe șeful național-țărăniștilor nu-l preocupă alegerile, nu se sinchisește de adeziunea mulțimii, nu trăiește din voturile poporului. El urmărește o idee, nu sugerează la țâța demagogiei...

Tineri scriitori, iați unde e locul vostru! Răzvrățitorul Octavian Goga, care s'a zbatut pentru înfăptuirea unității naționale, care a scris „Oltul” la Budapesta și a cerut intrarea în război la București,

e un „profet pensionat”. Adevăratul apostol a fost voluntarul austriac Iuliu Maniu, care lupta pentru întregirea hotarelor României, de bună voie, la umbra pajurei cu două capete.

Frumoasă tovarășie! — La Roman s'a întâmplat, de altcând ca și pe aiurea, că anumiți oameni, puși pe scandal, au atacat cu focuri de revolver candidații partidului liberal, pe când se aflau în campanie electorală. Liberalii susțin că agresorii au fost puși la cale de către organizația locală a partidului național-tărănist și lasă să se înțeleagă că guvernul însuși nu este străin de această operație.

Arătările *Viitorului* nu sunt lipsite de oarecare temei, deși ministerul de Interne are aerul să susțină că la Roman nu s'a întâmplat mai nimic. În adevăr, guvernul d-lui Iuliu Maniu a anunțat că va face alegeri libere și își dă toată osteneala să arate că nu vrea să se desmintă. Nu prea știm încă ce a vrut să înțeleagă partidul național-tărănist prin această formulă, nici de când e la guvern. Se pare că ideea „alegerilor libere”, în concepția acestui partid înseamnă suprimarea ideii de autoritate și înlăturarea expoziturilor pentru menținerea ordinii.

În adevăr, după informații primite din cea mai bună sursă, guvernul a trimis în toate provinciile oameni de încredere, pentru a transmite prefectilor, în vederea alegerilor, ordine, cari nu se pot da înscris. Misiunea acestor agenți de legătură este să ducă fondurile necesare la întreținerea bandelor de *cetățeni revoltați*, cari au nobila sarcină de a teroriza satele și pe membrii partidelor de opoziție aflați în campanie electorală.

Nu e deci de mirare că, din exces de zel, *cetățenii revoltați* și bine alimentați din fondurile ordinii publice (ce paradox!) să se fie dat la fapte excesive, ca cele pe cari le releve *Viitorul*. Cu atât mai mult închinăm a crede că guvernul nu e străin de cele întâmplate la Roman, cu cât atitudinea ministeru-

lui de Interne pare categoric echivocă față de reclamațiunile celor cu pățania. După ce, mai întâi, ofițierul d-lui Al Vaida n'a binevoit să creadă în existența stării de anarhie din jud. Roman și a dat un comunicat în acest sens, constrâns de oarecari presiuni necunoscute nouă, același minister al Internelor a dat un comunicat ziarelor, în care anunță că a orânduit să se facă anchetă în cazul „pretinselor” acte de agresiune dela Roman. Astfel orânduită ancheta e lesne de înțeles în ce spirit se va face, după cum e lesne de înțeles de ce d. Vaida nu vrea să creadă în pățania d-lui Manolescu-Strunga.

Nu avem niciun motiv să apărăm pe d. Manolescu-Strunga. Din potrivă, am avea destule cuvinte să ne aducem aminte, că ilustrul fruntaș liberal a manevrat alegerile din 1927 încât partidul poporului a ieșit din urnă cu mai puține voturi de câți candidații aveau pe listă. Imparțialitatea noastră este prin urmare în afară de orice bănuială și, recunoscând dreptatea nefericitorilor candidați liberali dela Roman, am vrut să dovedim încăodată perfidia procedurilor *democrate* ale guvernului.

Ceea ce e însă mai nostim în această întâmplare, e că *Adevărul* nu pierde ocazia și anunță că agresorii dela Roman sunt cuziști. *Adevărul* dă astfel o lovitură cu dublu efect: apără guvernul, în slujba căruia stă, și își apără oarecum și pielea proprie.

Frumoasă tovarășie!

Fiul Regentului. — Dl Al. Buzdugan, fiul Regentului, s'a pus la dispoziția guvernului actual pentru a fi însărcinat cu o misiune financiară în străinătate. Nu putem să tăgăduim nimănui dreptul de a avea anumite simpatii politice. Dar partidele noastre ar putea să înțeleagă singure, că nu e în interesul lor să producă asemenea confuzii, sortite să tulbure prin deducții deplasate atmosfera de perfectă imparțialitate, care trebuie să înconjoare supremul factor constituțional al țării.